פעמים שהוא נֶאֱכָל לְהַשְׁעָה – ביום התשיעי לאפייתו, ופעמים לַעֲשָׂרָה – ביום העשירי, ופעמים לְאַחַד עָשָׂר – ביום האחד עשר, לֹא פָּחוֹת וְלֹא יוֹתֵר – ואינו נאכל קודם יום התשיעי ולא אחר יום האחד עשר. ומפרשת המשנה, כֵּיצַד, כִּדְרִבִּי – במקרה הרגיל, נאכל לְהַשְׁעָה, שכן הוא נֶאֱפָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת, ומסדרים אותו על השולחן למחרת ביום השבת, ומסלקים אותו מהשולחן וְנֶאֱכָל לכהנים בְּשַׁבָּת הבאה, שהיא לְהַשְׁעָה ימים מאפייתו. ואם חָל יוֹם טוֹב לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת, שאסור לאפות בו דבר שאינו לצורך היום טוב, מקדימים לאפותו בערב יום טוב שהוא יום חמישי בשבוע, וְנֶאֱכָל לַשַּׁבָּת שבשבוע הבא, שהיא לַעֲשָׂרָה ימים מאפייתו. ואם חלו שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בימים חמישי ושישי, מקדימים לאפותו בערב ראש השנה שהוא יום רביעי, וְנֶאֱכָל לַשַּׁבָּת שבשבוע הבא, שהיא לְאַחַד עָשָׂר ימים מאפייתו. ולכך מקדימים לאפותו מערב שבת וערב יום טוב, לְפִי שֶׁלחם הפנים אֵינוֹ דּוֹחֶה באפייתו, לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת הַיּוֹם טוֹב.

מסיים רבה את הקושיא: והרי לחם הפנים לצורך שבת הוא, שהוא נאכל בשבת, וְאִי אָמְרַת שמן התורה צוֹרְכֵי שַׁבָּת נַעֲשִׂין בְּיוֹם טוֹב ורק חכמים אסרום, קשה אַמַּאי – מדוע אפיית לחם הפנים לֹא דָּחֵי יוֹם טוֹב, והרי מקובל בידינו שבמקדש לא אסרו דברים משום שבות.

מתרצת הגמרא: אָמַר לֵיהּ רב חסדא לרבה, באמת האיסור לעשות צורכי שבת ביום טוב אינו אלא מדרבנן, ומה שלא התירו חכמים לאפות לחם הפנים ביום טוב שחל להיות בערב שבת אף שלא גזרו שבות במקדש, הוא משום שִׁבְּוּת קָרוֹבָה – דבר שאסור מגזירת חכמים והוצרכו לעבור עליו לצורך אותו היום הִתִּירוּ חכמים במקדש, אבל שִׁבְּוּת רְחוֹקָה – דבר איסור הנצרך לשבת השניה לֹא הִתִּירוּ חכמים אף במקדש.

מקשה הגמרא על רב חסדא: וְלִרְבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל [הובאה דעתו בהמשך המשנה במנחות (קי:)] דְּאָמַר מְשׁוּם [–משמו של] רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חֲסָנְאָן, שכאשר חל יום טוב בערב שבת לחם הפנים דּוֹחֶה באפייתו אֶת יוֹם טוֹב, שיש בו צורך אוכל נפש, ואף שאינו נאכל ביום טוב אלא בשבת, שגם השבת נחשבת יום טוב. ואף על פי שגזרו חכמים שלא לאפות ביום טוב לצורך השבת, מכל מקום במקדש לא גזרו אף על פי שהיא שבות רחוקה [שאותו לחם אינו נאכל אלא לשבת שבשבוע הבא]. וְאולם כאשר חל יום הכפורים בערב שבת, אֵינוֹ דּוֹחֶה באפייתו אֶת יוֹם צוֹם הכפורים, שביום הכפורים אסור מן התורה לעשות מלאכה לצורך אוכל נפש [ומקדימים לאפותו ביום חמישי], מַאי אִיכָּא לְמֵימַר – איך נבאר זאת, הרי מכך שהתיר לאפות לחם הפנים ביום טוב לצורך אכילתו בשבת שבשבוע הבא מוכח שהתירו גם שבות רחוקה.

מתרצת הגמרא: רב חסדא סובר, בָּהָא פְּלִיגִי – בדבר זה עצמו נחלקו תנא קמא ורבי שמעון בן הסגן, מַר [–תנא קמא] סָבַר, שִׁבְּוּת קְרוֹבָה הִתִּירוּ במקדש וְשִׁבְּוּת רְחוֹקָה לֹא הִתִּירוּ, וּמַר [–רבי שמעון בן הסגן] סָבַר, שִׁבְּוּת רְחוֹקָה נַמִּי [–גם כן] הִתִּירוּ במקדש.

רב מרי מקשה קושיא נוספת על דברי רב חסדא לעיל, שמן התורה מותר לעשות מלאכה ביום טוב לצורך אכילה בשבת: מַתִּיב רַב מָרִי – הקשה רב מרי לרב חסדא, שנינו במשנה (מנחות קי:), שְׁתֵּי הַלֶּחֶם שהיו מביאים בחג השבועות, אֵינָן נֶאֱכָלוֹת לכהנים לֹא פָּחוֹת מִשְּׁנַיִם – לא לפני היום השני לאפייתן, וְלֹא יוֹתֵר עַל שִׁבְעָה ימים לאפייתן. ומפרשת המשנה, כֵּיצַד, במקרה הרגיל הֵן נֶאֱפוֹת בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב של שבועות, וְנֶאֱכָלוֹת לְיוֹם טוֹב של שבועות, שהוא לִשְׁנַיִם – היום השני לאפייתן. ואם חָל יוֹם טוֹב של שבועות לִהְיוֹת אַחַר הַשַּׁבָּת – ביום ראשון, מקדימים לאפותן בערב שבת ודן נֶאֱכָלוֹת לְיוֹם טוֹב, שהוא לִשְׁלִשָּׁה – היום השלישי לאפייתן. ולכך מקדימים לאפותן מערב שבת וערב יום טוב, לְפִי שֶׁאֵינָהּ דּוֹחָה אפייתן לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת הַיּוֹם טוֹב.

מסיים רב מרי את הקושיא: והרי שתי הלחם לצורך יום טוב הן, שהן נאכלות ביום טוב, וְאִי אָמְרַת שמן התורה צוֹרְכֵי שַׁבָּת נַעֲשִׂין בְּיוֹם טוֹב שלפני השבת, הַשְׁתָּא – מעתה יש לתמוה, מדוע אפיית שתי הלחם אינה דוחה את היום טוב וצריך לאפותן מערב יום טוב, דְּשַׁבָּת בְּיוֹם טוֹב שָׁרֵי דְּיוֹם טוֹב בְּיוֹם טוֹב מִיבַּעְיָא – אם מותר לעשות צרכי שבת ביום טוב אף על פי שאינו נהנה מהמלאכה אלא בשבת שלמחרת, וכי צריך לומר שמותר לעשות מלאכה שהיא לצורך היום טוב עצמו, אף על פי שאינו נהנה מהמלאכה מיד אלא לאחר זמן [ששתי הלחם מותרים לכהנים רק לאחר שישחטו את כבשי השלמים הבאים עמהם ויזרקו דמם]. ומכך שלא התירו לאפות את שתי הלחם ביום טוב, מוכח שלא התירה התורה לעשות מלאכה לצורך אוכל נפש ביום טוב אלא כשראוי להנות ממנה מיד, ומה שהתירו לעשות צרכי שבת ביום טוב הוא רק משום 'הואיל ואי מיקלעי אורחים' [שהם ראויים לאכול מיד], וטעם זה לא שייך בשתי הלחם, שעכשיו אינם ראויים לאכילה עד שישחטו הכבשים ויזרק דמם, וכיון שאפיית שתי הלחם יכולה להעשות מערב יום טוב, אינה דוחה יום טוב.

מתרצת הגמרא: שָׁאנִי הָתָם – שונה הדבר שם בשתי הלחם, שאסור לעשותם ביום טוב אף על פי שמותר לעשות צרכי שבת ביום טוב אף שאינו נהנה מהמלאכה מיד, משום דְּאָמַר קְרָא – שנאמר בפסוק בהיתר עשיית מלאכת אוכל נפש (שמות יב טז) 'אַךְ אֲשֶׁר יֵאָכֵל לְכָל נֶפֶשׁ הוּא לְבַדּוֹ יֵעָשֶׂה לָכֶם', ומשמע שכשהמלאכה היא 'לָכֶם' – לצרכיכם, הותר לעשותה ביום טוב, וְלֹא כשהיא לְצורך גָּבוֹהַּ, ואפיית שתי הלחם צורך גבוה היא.

מקשה הגמרא: וְלִרְבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל דְּאָמַר מְשׁוּם [–משמו של] רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חֲסָנְאָן, אפיית שתי הלחם דּוֹחָה אֶת יוֹם טוֹב, ומותרת בשבועות, מַאי אִיכָּא לְמֵימַר – איך נבאר זאת, והרי דורשים 'לכם ולא לגבוה'.

מתרצת הגמרא: רבי שמעון בן הסגן סָבַר לָהּ כְּאַבָּא שָׁאוּל (ביצה ב:), דְּאָמַר, מהכתוב 'לָכֶם' דורשים 'לָכֶם' – לצורכיכם מותרים אתם לעשות מלאכה ביום טוב, וְלֹא לְצורך נְכְרִים, אבל לצורך גבוה מותר.

רב חסדא מקשה לרבה הסובר שאומרים 'הואיל': שָׁלַח לֵיהּ רַב חִסְדָּא לְרַבָּה קושיא בְּיַד רַב אֲחָא בַּר רַב הוּנָא, מִי אָמְרִינַן – וכי אפשר לומר 'הוֹאִיל', וְהָא תְּנַן – והרי שנינו במשנה (מכות כא:), יֵשׁ פעמים שאדם חוֹטֵשׁ תֵּלֶם אֶחָד – שורה אחת בשדה, וְחַיָּיבִין עָלֶיהָ – על חרישה זו שמונה עונשי מלקות מִשּׁוּם שְׁמוֹנָה לָאוִין, וזהו הַחוֹרֵשׁ בְּשׁוֹר וַחֲמוֹר יחד, שלוקה משום 'לא תַחֲרֹשׁ בְּשׁוֹר וּבְחֲמֹר יַחְדָּו' (דברים כב י), וְהֵן – השור והחמור מוּקְדָּשִׁים לשמים, שעל השור שהוא קדשי מזבח לוקה משום 'לא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ' (שם טו יט), ועל החמור שהוא קדשי בדק הבית לוקה משום איסור מעילה, וְהחרישה היא לזרעית כִּלְאַיִם בַּכֶּרֶם – שבחרישתו בין הגפנים הוא מכסה זרעים באדמה, שלוקה משום 'לא תִזְרַע כַּרְמְךָ כִּלְאָיִם' (דברים כב ט),

וזמן החרישה הוא בשנה **הַשְּׁבִיעִית** [שנת השמיטה], שלוקה משום 'וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית וגו' **שָׁדְךָ לֹא תִזְרָע**' (ויקרא כה ד), **וּבְיוֹם טוֹב**, שלוקה משום 'כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ' (שם כג ז), והחורש הוא **כֹּהֵן** **וְנָזִיר** – כהן שקיבל עליו נזירות, ומקום החרישה הוא **אֲבִית** **הַטּוּמְאָה** – על בית קברות, שלוקה משום 'אֶמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים וגו' לְנֶפֶשׁ לֹא יִטַּמָּא בְּעַמָּיו' (ויקרא כא א), ומשום 'כָּל יְמֵי הִזִּירוֹ לַה' עַל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא' (במדבר ו ו), הרי כאן שמונה לאוין.

מסיים רב חסדא את הקושיא: **וְאִי אָמְרִינַן 'הוֹאִיל', קשה, אַחֲרִישָׁה** – על איסור חרישה ביום טוב **לֹא לִיחַייֵב** מלקות, **הוֹאִיל וְחָזֵי** – וראוי כל העפר המתפורר על ידי החרישה **לְכִיפּוּי דַּם צִיפּוֹר** אם יזדמן לו לשחוט הרבה ציפורים וחיות ביום טוב, ואז יתברר שהחרישה נעשתה בהיתר, כיון שהלכה היא ש'עשה דוחה לא תעשה' (יבמות ג:), ודוחה העשה של כסוי הדם את הלאו של חרישה ביום טוב. ומוכח אם כן שלא כדעת רבה הסובר שאומרים 'הואיל'.

מתרצת הגמרא: **אָמַר רַב פָּפָּא בַּר שְׁמוּאֵל**, המשנה מדברת באופן **בַּאֲבָנִים מְקוּרְזָלוֹת** – אבנים רכות הראויות לזריעה, אבל אינן ראויות לכיסוי הדם, ולכך אין לפוטרו מטעם 'הואיל', שהרי לא יוכל לכסות בהן.

הגמרא דוחה את התירוץ: והרי האבנים הללו **רְאוּיוֹת לְכוֹתְשָׁן** ולכסות בהן את הדם, ושוב יש להתיר את החרישה מטעם 'הואיל'.

הגמרא תמהה על הדחייה: **וּבְתִישָׁה בְּיוֹם טוֹב מִי שָׁרֵי** – וכי מותר לכתוש אבנים ביום טוב, והרי עובר על איסור מלאכת טוחן ביום טוב.

הגמרא מיישבת את הדחייה: הרי **רְאוּיוֹת** הן **לְכוֹתְשָׁן בְּלַאֲחַר יָד** – על ידי שינוי, שאינו אסור מן התורה אלא מדרבנן בלבד, ואם כן לצד שאומרים 'הואיל', יש לפטור את החורש באבנים הואיל וראויות לכסות בהם את הדם על ידי שיכתשם כלאחר יד אם תזדמן לו מצות כסוי הדם ביום טוב, ואף שעדיין יעבור בכך על איסור דרבנן של כתישה כלאחר יד, מכל מקום אין לו להתחייב מלקות כדברי המשנה.

מתרצת הגמרא: המשנה מדברת באופן שחורש **בְּצוֹנְמָא** [–בסלע], שאי אפשר לכתשו ולכסות בו דם, ולכן אינו נפטר מטעם 'הואיל'.

מקשה הגמרא על התירוץ: **צוֹנְמָא בַּר זְרִיעָה** – וכי אפשר לזרוע בסלע, וכאן במשנה מדובר בקרקע הראויה לזריעה, שהרי מחייבים אותו משום זורע כלאים ומשום זורע בשביעית, ואם כן ודאי שאין מדובר בצונמא.

מתרצת הגמרא: מדובר שהיתה הקרקע **צוֹנְמָא** [–סלע] **מְלֵאָה**, **וְעָפָר תִּיחוֹחַ** [–רך] **מְלֵמָּטָה**, וחייב משום זורע כיון שבחרישתו נבנסים הזרעים בעפר התיחוח שתחת הסלע, אך החיוב משום חורש הוא על החרישה בסלע שלמעלה, שאינו ראוי לכסות בו את הדם, ואין לומר בזה 'הואיל' לפטרו.

דוחה הגמרא: **וְתֵיפּוֹק לֵיהּ** – הלא אף שחורש בסלע אפשר לומר את ההיתר של הואיל, **מְשׁוּם עָפָר תִּיחוֹחַ** – הואיל ויבול להשתמש בעפר התיחוח שמתגלה על ידי החרישה לכיסוי הדם, ונמצא שצריך לחרישה כדי לקיים מצות כיסוי הדם, וחזרה הקושיא למקומה, שאם אומרים 'הואיל', יש לפוטרו ממלקות על החרישה.

הגמרא מתרצת את קושיית רב חסדא באופן אחר: **אֶלָּא אָמַר מַר** **בַּר רַב אַשִׁי**, משנתנו מדברת **בְּטִינָא** – בטיט לח ובלול שאינו ראוי לכיסוי הדם, ולכן אין לפטרו משום 'הואיל'.

תמהה הגמרא: **וְטִינָא בַּר זְרִיעָה הוּא** – וכי טיט לח ראוי לזריעה, וכאן במשנה מדובר בקרקע הראויה לזריעה, שהרי מחייבים אותו משום זורע כלאים ומשום זורע בשביעית.

מיישבת הגמרא: מדובר **בְּמָתוֹנְתָא** – באדמה לחה הראויה לזריעה, אבל אינה ראויה לכיסוי הדם כיון שאינה נעשית עפר, שכשבא לכותשה היא נדבקת ונגבלת. ולכן אין לפוטרו על החרישה משום 'הואיל'.

אביי מקשה קושיא נוספת לרבה הסובר שאומרים 'הואיל': **אֵיתִיבֵיהּ אֲבַיֵי** – הקשה אביי לרבה, שנינו בברייתא, **הַמְבַשֵּׁל גִּיד** **הַנָּשֶׁה בָּחָלָב בְּיוֹם טוֹב וְאוֹכְלוֹ, לוֹקֶה חֲמֵשׁ** מלקיות משום חמשה לאוים, ואלו הם, **לוֹקֶה מְשׁוּם מְבַשֵּׁל גִּיד בְּיוֹם טוֹב**, שכיון שהוא אסור באכילה נמצא שמבשלו שלא לצורך אכילה, ואין זה בכלל צרכי אוכל נפש שהותרו ביום טוב. **וְלוֹקֶה מְשׁוּם אוֹכֵל גִּיד הַנשה**, שאסור מהכתוב (בראשית לב לג) 'עַל כֵּן לֹא יֹאכְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת גִּיד הַנָּשֶׁה אֲשֶׁר עַל כַּף הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה'. **וְלוֹקֶה מְשׁוּם מְבַשֵּׁל** **בָּשָׂר בֶּחָלָב**, שאסור מהכתוב (שמות כג יט) 'לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ'. **וְלוֹקֶה מְשׁוּם אוֹכֵל בָּשָׂר בֶּחָלָב**, ששלש פעמים נאמר בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו (שמות כג יט, שמות לד כו, דברים יד כא), ודרשו חכמים שאחד בא לאסור בישול, והשני לאסור אכילה מבשר בחלב שנתבשלו יחדיו, והשלישי לאיסור הנאה מהם. **וְלוֹקֶה מְשׁוּם** **הַבְעָרָה** ביום טוב, שכיון שאינו רשאי לאכול את מה שבישל לוקה משום מבעיר אש ביום טוב שלא לצורך אוכל נפש.

מסיים אביי את הקושיא: **וְאִי אָמְרִינַן 'הוֹאִיל', קשה, אַהַבְעָרָה לֹא** **לִיחַייֵב הוֹאִיל דַּחֲזֵי לֵיהּ לְצָרְכּוֹ** – שלא יתחייב משום מבעיר הואיל ויכול ליהנות מן האש שהבעיר לצורך אוכל נפש אחר המותר.

רבה מתרץ את קושיית אביי: **אָמַר** לֵיהּ רבה לאביי, **אַפִּיק** [–הוצא] **הַבְעָרָה** – אל תגרוס בברייתא 'ולוקה משום הבערה', **וְעַייֵל** [–ותבניס] **גִּיד הַנָּשֶׁה שֶׁל נְבֵילָה** – ותגרוס במקומה 'ולוקה משום גיד הנשה של נבילה', כלומר, גיד הנשה המדובר בברייתא הוא מנבילה [בהמה שמתה שלא על ידי שחיטה כדינה], ולוקה על אכילתו גם משום (דברים יד כא) 'לֹא תֹאכְלוּ כָּל נְבֵלָה'.

אביי מקשה לרבה על תירוצו: **וְהָתָנֵי** – והרי שנה **רַבִּי חִייָא** בברייתא, גיד הנשה שבישלו בחלב ביום טוב ואכלו, **לוֹקִין שְׁתַּיִם** **עַל אֲכִילָתוֹ**, משום אכילת גיד הנשה ומשום אכילת בשר בחלב, **וְשָׁלֹשׁ עַל בִּישּׁוּלוֹ**, משום הבערה ביום טוב, משום בישול ביום טוב, ומשום מבשל בשר בחלב, **וְאִי אִיתָא** – ואם כדבריך שאינו לוקה משום הבערה אלא משום נבילה, 'לוקין שָׁלֹשׁ עַל אֲכִילָתוֹ' מִיבָּעֵי לֵיהּ – היה לו לשנות, ולא שתים, שהרי על נבילה לוקים באכילתה ולא בבישולה.

רבה מתרץ תירוץ אחר: **אֶלָּא, אַפִּיק** [–הוצא] **הַבְעָרָה, וְעַייֵל** [–והכנס] **עֲצֵי מִוקְצֶה**, כלומר שבישל בעצי מוקצה, שלא הוכנו לכך מבעוד יום, וכיון שהשימוש בעצי מוקצה ביום טוב אסור מן התורה אי אפשר לפוטרו משום 'הואיל', שאף אם יעשה בהם שימוש של היתר לא יתקן את השימוש שעשה באיסור.

אביי תמה על דברי רבה: **וְכִי מוּקְצֶה דְּאוֹרַייְתָא הוּא** ולוקים עליו. משיב רבה: **אָמַר** לֵיהּ רבה לאביי, **אִין** – כן, **דִּכְתִיב** (שמות טז ה) בפרשת המן, 'וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי **וְהֵכִינוּ אֵת אֲשֶׁר יָבִיאוּ**', וכוונת הכתוב שבערב שבת צריך לזמן ולהכין את צרכיו לשבת ולומר 'דבר זה לצורך השבת', וכיון שהעצים שבישל בהם לא היו מזומנים, והתורה קראה לזימונם 'הכנה', השימוש בהם נחשב מלאכה, **וְאִזְהָרָתָהּ** – והאזהרה וחיוב המלקות על השימוש בהם, **מַהָכָא** – מכאן, **מִ'לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה'** (שמות כ ז).

אביי מקשה על דברי רבה שאיסור מוקצה הוא מדאורייתא: **אָמַר** לֵיהּ אביי לרבה, **וְהָא אַתְּ הוּא דְּאָמַרְתְּ** – והרי אתה הוא שאמרת, **בְּעֵי** [–שאלתי] **מִינֵיהּ מֵרַב חִסְדָּא, וְאָמְרִי לָהּ** [–ויש אומרים] **בְּעֵי מִינֵיהּ מֵרַב הוּנָא, הֵבִיא** לעזרה ביום טוב שֶׂה **מֵאֲפַר** – ממקום העשבים שרועה שם, ומוקצה הוא, משום שדרכו להיות שם מחוץ ליישוב ימים רבים ואינו מזומן להשתמש בו, **וּשְׁחָטוֹ** לשם עולת **תָּמִיד** של **בְּיוֹם טוֹב, מַהוּ** – מה דינו, האם מותר להקריבו על המזבח ביום טוב, **וְאִתְּ אָמַרְתְּ** לָן (**אָמַר** לִי) **עָלָּה** – ואתה אמרת לנו על שאלה זו לפשטה מן הברייתא, נאמר בענין הבאת קרבנות (יחזקאל מה טו) 'וְשֶׂה אַחַת מִן הַצֹּאן מִן הַמְאתַיִם מִמַּשְׁקֵה יִשְׂרָאֵל', ודורשת הברייתא מן הפסוק כך, הכתוב 'שֶׂה' שמשמעו בין זכר בין נקבה, בא לומר שלקרבן צריך להביא דבר הראוי להיות בין זכר ובין נקבה **וְלֹא** את **הַבְּכוֹר** שאינו אלא זכר, שאם נולדה נקבה אינה מתקדשת בקדושת בכור. והכתוב **'אַחַת'** שמשמעו שהיא לבדה ולא באה מתוך קבוצת צאן, בא לומר שלקרבן צריך להביא בהמה שהיא לבדה, **וְלֹא** בהמה שהופרשה **לְמַעֲשֵׂר** בהמה שהיא באה מתוך עשר. והכתוב **'מִן הַצֹּאן'** שהוא לשון מיעוט, שמשמעו ולא כל הצאן, בא לומר שלקרבנות שנאמר בהם כבש צריך להביא כבש דווקא, **וְלֹא הַפַּלְגָּם** – שיצא מכלל כבש ולכלל איל לא בא.